

МЕРТВІ БУДЯТЬ ЖИВИХ

Мабуть, не треба мати великого розуму, щоб не здогадатися, чому комуністичний режим замовчував правду про голодомор в Україні в 1932-1933 роках. Ця трагедія сповна розвінчувала його «гуманність», жорстока політика якого знищила мільйони громадян України. Тепер навіть історикам важко встановити точну цифру убієнних тоталітаризмом, хоча рахунок іде на мільйони жертв. Вдумаймося: більш як півстолітні замовчування привели до того, що нині навіть проблематично вести страхітливу статистику голодомору. Однак цинічним коректором історії не вдалося у її анналах заховати правду, знищити генетичний код. Вона дійшла до сучасників у спогадах очевидців мученицьких страждань, у книгах і задокументованих кадрах, історичних дослідженнях. І сама правда про голодомор та політичні репресії розвінчує більшовизм, як людиноненависницьку систему, яка на кістках мільйонів українців та людей інших національностей будувала химерний «земний рай»...

У районці минулого суботи громада скорботною ходою вирушила до хреста-фігури поблизу приміщення старої пошти, встановленого на початку 90-х років минулого століття на знак пам'яті про жертви єнкаведистського терору у 40-х роках ХХ століття. Бог милував нас пізнати страхіття голодомору 1932-1933 років, бо на той час наш край перебував під панською Польщею. Натомість червоні «визволителі» сповна реалізували свій гнобительський потенціал після 17 вересня 1939 року. Масові виселення в Сибір і райони Крайньої Півночі умілих хазяїв, свідомих українців, арешти, розстріли, репресії...

Благочинний церков УПЦ Київського патріархату отець Василь разом зі священиками отцями Таракасієм і Леонтієм, хором Свято-Покровсь-

жертв твої, Україно!». Вражали факти, цифри, якими оперували ведучі цієї хвильової програми. Вдумаймося: щодоби у період голодомору 1932-1933 років помирало 25 тисяч громадян України! Це съогорволяло до небес ненароджені внучата тих, кого сталінський режим позбавив життя.

Прикро, що сотні учасників поминального Богослужіння не чули спогадів Марії Юхимівни Синюк, котра пережила голод у селі Грозів на Запоріжжі. Пані Марії у 1932 році йшов шостий рік. Від голоду помер мамин брат, дев'ятирічний племінник. А коли пішла з життя братика, то її мама, котра приїхала із сусіднього села, навіть не провела доночки в останню дорогу. Поспішала, бідолаща, на роботу, за якою «винагороджували» 200 грамами «убойної» муки... Сусідка відправила поїздом двох синочків у Запоріжжя, де їх прихистили у сирітському будинку. А ще Марія Юхимівна пригадує: коли знайшала мертву всецю цей день став найсвітлішим спогадом дитинства...

Сльози навертаються після розповіді Анастасії Іванівни Захарук. Вона очевидець голодоморних страхітт на Житомирщині. Чотирирічний братик Володя лягав під тином, де помирали односельці. Мама його запитувала:

- Володю, чого ти тут лежиш?
- Помирати буду, - відповідало дитя.
- Чого ж ти помиратимеш?
- Бо я їсти хочу!

Усі члени сім'ї відривали від ротів останнє – щоб врятувати Володю. І він живів. Та загинув згодом на війні. І досі родина не знає, де вузівтрі смертну годину і де покоїться його прах...

Чимало гірких спогадів почули присутні від млинівчанина Феодосія Миколайовича Блащука – уродженця Хмельниччини. Ось один із них:

«1 січня 1934 року діти прийшли на свято новорічної ялинки, які прикрасили крихтами чорного хліба. Але не всі змогли тішитися новорічним ранком. Зайшов директор школи і наказав:

- Діти! Чий батьки не в колгоспі – вийдіть!

І малечка вийшла. А ті, що залишилися, змогли після веселощі скуштувати «клібні іграшки»...

- Я розумію, - зізнається Феодосій Миколайович, - що згідно з християнськими традиціями ми повинні прощати кривдників. Але повірте – не можу простити сталінським варварам страшного злочину».

У вечорі-реквіємі взяли участь заступники голови райдержадміністрації Світлана Гасяк і Василь Лашук.

Скорботною суботи 26 листопада 2005 року українці запалили своїх оселях свічки – як пам'ять про мільйонні жертви більшовицького терору проти українців. У цій скорботній естафеті взяли участь млинівчани.

кого храму на скорботному місці відправили поминальну службу за невинноубієнних. Отець Василь виголосив проникливу проповідь, суть якої в тому, що Україна може і встане з колін, але лише за однієї умови: якщо ми станемо на коліна перед Богом. За словами отця Василя, у нас десятиліттями усе будувалося на безбожжі. Якби ж тоді, у голодоморні роки, у відповідальних державних кріслах сиділи віруючі люди, то не сталося б у нас трагедії. Промовець закликав млинівчан після заходу сонця запалити у хатах свічки, бо свічка – це віра, а без віри не буде України.

А ще отець Василь закликав керівників політичних партій демократичного спрямування, усіх свідомих громадян висадити біля щойно збудованої каплички на Слободі калиновий сад.

До учасників скорботної відправи звернулися виконуючий обов'язки голови райдержадміністрації Володимир Гулич, заступник голови районної ради Ігор Загоруйко, заступник селищного голови Микола Муляр, голови районних організацій УНП та КУН Василь Лашук і Семен Чиснок, голова районного братства вояків ОУН-УПА Микола Мартинюк. Вони наголошували, що голодомор – акт геноциду українського народу і це треба визнати на державному рівні. А Семен Ілліч Чиснок звинуватив у цьому страшному злочині Комуністичну партію, «яка, на його думку, має бути заборонена. Комуністи мають спокутувати свій гріх. Не молоді комуністи – вони не винні. Винні ті, хто тепер брякає медалями, облитими кров'ю нашого народу».

Відрадно, що у поминальній панахіді взяли участь чимало школярів. Можливо, саме на цьому заході вони усвідомлють, що свічка, яку тримали у своїх руках, зігріє своїм полум'ям душі тих, кого забрали з життя голодомор, репресії. Як ніколи, в урочистості було багато керівників установ, організацій, підприємств, а також їх підлеглих. Сподівається, із хат їх покликало бажання щирою молитвою пом'януть убієнних.

ВИНОУАТЦЯМ ГОЛОДОМОРУ ПРОЩЕННЯ НЕ БУДЕ

На жаль, лише кілька десятків слухачів були присутніми у районній центральній бібліотеці, де її працівники провели вечір-реквієм «Великі

Віталій ТАРАСЮК

На фото: під час заходу